

MOWA DZIECKA I ROLA RODZICA

Drogi Rodzicu, bardzo ważna jest **znajomość rozwoju swojego dziecka**. Rozwój to też **nabywanie mowy**. Pierwsze sygnały do podjęcia pracy z logopedą to:

- Sytuacje, kiedy u dziecka stwierdza się problemy z nabywaniem mowy.
- Dziecko ma problemy z poprawną artykulacją danej głoski.
- Występuje nie płynność mowy - jąkanie się lub zacinać.
- Dziecko przestało mówić w ogóle lub mówi jedynie w określonym środowisku np. w domu lub przy rodzicach.
- Dziecko mówi w sposób niezrozumiały lub tempo mowy jest znacznie przyspieszone/spowolnione.
- Dziecko wysuwa języka między zęby podczas mowy.
- Dziecko ma problemy z wyszukaniem danego słowa - pamięć!
- Mówi pieszczotliwie idąc np. do „zerówki”.
- Dziecko mówi w sposób nosowy.
- Realizuje głoskę [r] w dziwny dla rodzica sposób.

Rodzicu - zwróć uwagę jak mówi Twoje dziecko!

Czy jego mowa jest zrozumiała tylko dla Ciebie ? Czy otoczenie rozumie wypowiedzi Twojego dziecka? Czy zwróciłeś uwagę, jak układa język podczas wymowy niektórych głosek? Zwróć uwagę, czy Twoje dziecko miewa problemy z płynnością mowy! Czy nadmiernie ślini się? Czy wypowiada się w przedszkolu, szkole, na podwórku? Czy jest określane jako nieśmiałe dziecko? Rodzicu, zwróć uwagę czy Twoje dziecko ma zamkniętą buzię podczas oddychania! Czy śpi z zamkniętą buzię? Czy reaguje na swoje imię? Czy ma problemy ze słuchem?

Odpowiedzi na powyższe pytania powinny być bazą do decyzji czy trzeba pomóc dziecku i zgłosić się do logopedy.

Rozwój mowy dziecka powinien przebiegać według określonych zasad. Poniżej zaprezentuję poszczególne **etapy rozwoju mowy** oraz zapiszę kilka ważnych uwag dotyczących **roli rodzica** w kształtowaniu się mowy.

ETAPY ROZWOJU MOWY DZIECKA

Okres rozwoju dziecka	Głoski (które realizuje)	uwagi
Do 12 miesiąca życia - niemowlę	a, e oraz m,t,d, b	Mogą pojawiać się dźwięki różnego brzmienia.
1 - 2 rok życia	p,b,d,t, n,ń,m,g,k + wszystkie samogłoski ustne	Niektóre może zastępować.
3 rok życia	l, ł, ś, ź, ć, dź, f, w, h.	-//-
4 rok życia	Pojawiają się samogłoski nosowe- a,ę	Może występować jeszcze problem z ich realizacją

	Poprawnie wymawia głoski z szeregu syczącego: [s, z, c, dz].	Warto zwrócić uwagę, aby język nie pojawiał się między zębami!
5 rok życia	Prawidłowo realizuje szereg szumiący; [sz, ż, cz, dż].	-
6 rok życia	Realizuje najtrudniejszą głoskę - r	Głoska [r] może być realizowana już wcześniej i zazwyczaj jest zastępowana: [r- j] np. <i>żyba</i> zamiast <i>ryba</i> lub [r-l] <i>lowel</i> zamiast <i>rower</i> . W późniejszym okresie lepiej, by pojawiło się l, ponieważ ma to samo miejsce artykulacji co r (l wymaga uniesienia czubka języka - pionizacji języka).
7 rok życia	Realizuje poprawnie wszystkie głoski	-

Warto pamiętać :

- ❁ Patrzymy na dziecko całościowo!
- ❁ Istotne jest ograniczenie przebywania dziecka przy **sprzętach multimedialnych** typu: tablet, komórka itp. Nadmierna ilość pobudzeń prawopółkulowych.
- ❁ Śpiewaj razem z dzieckiem.
- ❁ Wykonuj z dzieckiem różne zabawy słuchowe.
- ❁ Ważny jest sposób gryzienia, jedzenia, połykania i oddychania.
- ❁ Spożywanie napojów z **kubków / butelek typu niekapek** nie sprzyja rozwojowi mowy. Sprawność artykulatorów, czyli narządów mowy, nie jest ćwiczona w odpowiedni sposób.
- ❁ Dziecko powinno pić ze szklanki lub butelki ze zwykłym otworem.
- ❁ Warto zachęcać do jedzenia pokarmów, które wymagają gryzienia. Różna konsystencja oraz smak ma znaczenie dla rozwoju dziecka. **Koniecznie, aby dziecko w „zerówce” grzło „chleb ze skórka”.**

Dziecko rozpoczynając naukę szkolną, powinno mieć już zakończony proces rozwoju mowy. Jeżeli występują problemy, zawsze warto skonsultować to ze specjalistą!

opracowała:
Monika Godlewska
neurologopeda